

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

**OBVEZNO
MIROVINSKO OSIGURANJE
NA TEMELJU
GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI**

I. STUP

Zagreb
2015.

hzm

Impresum

Nakladnik
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
MB: 1416626
OIB: 84397956623

Za nakladnika
Srećko Vuković

Uređuje se i tiska
U Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje
Središnja služba
Odjel za odnose s javnošću
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb
urednistvo@mirovinsko.hr
www.mirovinsko.hr

**OBVEZNO
MIROVINSKO OSIGURANJE
NA TEMELJU
GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI**

I. STUP

Zagreb 2015.

**PRAVA
IZ OBVEZNOG
MIROVINSKOG
OSIGURANJA
GENERACIJSKE
SOLIDARNOSTI**

- **Pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu**
- **Pravo na invalidsku mirovinu i profesionalnu rehabilitaciju**
- **Pravo na privremenu invalidsku mirovinu**
- **Pravo na profesionalnu rehabilitaciju**
- **Pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja**
- **Pravo na obiteljsku mirovinu**
- **Prava prema posebnim propisima**
- **Mirovinska prava osoba koje su radile u inozemstvu i EU**

I. STUP

OBVEZNO MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI (I. STUP)

Mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti dio je sustava mirovinskog osiguranja u kojem se osiguranicima na načelima uzajamnosti i solidarnosti osiguravaju prava za slučaj starosti, smanjenja radne sposobnosti, djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti i tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih obitelji prava u slučaju smrti osiguranika, odnosno korisnika prava.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje nadležna je ustanova za ostvarivanje prava isključivo iz mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti (I. stup) i doplatka za djecu.

U mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti **obvezno su osigurane** sve radno aktivne osobe u radnom odnosu i osobe koje obavljaju samostalnu ili profesionalnu djelatnost i na temelju te djelatnosti su obuhvaćene obveznim mirovinskim osiguranjem. To su: zaposleni i s njima izjednačene osobe (osobe imenovane na određene dužnosti i dr.), pripadnici samostalnih djelatnosti (obrtnici, trgovci pojedinci, odvjetnici, javni bilježnici i dr.), osobe koje se stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, poljoprivrednici i neke ostale skupine osoba (njegovatelji HRVI, roditelj njegovatelj, članovi uprave trgovačkih društava, sportaši i dr.).

Za slučaj smanjene radne sposobnosti i tjelesnog oštećenja, zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, osigurani su također učenici i studenti za vrijeme praktične nastave, osobe na izdržavanju kazne za vrijeme rada, osobe koje sudjeluju u spašavanju od elementarnih nepogoda i dr.

Svojestvo osiguranika uspostavlja se podnošenjem prijave na osiguranje. Prijavu podnosi poslodavac osiguranika ili osiguranik sam kada je on obveznik plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje. Za naplatu doprinosa nadležno je Ministarstvo financija, odnosno Porezna uprava.

Nakon prestanka obveznog mirovinskog osiguranja, u roku od dvanaest mjeseci moguće je osigurati se na tzv. produženo osiguranje, koje je dobrovoljno i kojim se nastavlja osiguranje, bez ograničenja. Produženo osiguranje moguće je ostvariti i prema uredbama Europske unije (EU) i nakon prestanka osiguranja u državi članici EU, odnosno državi s kojom je sklopljen ugovor o socijalnom osiguranju.

Prijava na obvezno mirovinsko osiguranje podnosi se područnoj službi/uredu Zavoda. Stupanjem na snagu novog Zakona o mirovinskom osiguranju i novog Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, od 1.siječnja 2014. svi poslodavci, odnosno drugi obveznici podnošenja prijave, s više od 3 osiguranika dužni su prijave podnositi elektroničkim putem. E-prijave su web aplikacija koja korisnicima omogućava prijave/odjave na mirovinsko osiguranje, prijave o promjeni statusa tijekom osiguranja, prijave o početku/prestanku poslovanja obveznika doprinosa kao i promjenama podataka obveznika doprinosa.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od 1. srpnja 2013. godine osigurava elektroničko vođenje podataka o radno-pravnom statusu osiguranika - elektronički zapis, kao zamjenu za radnu knjižicu. Elektronički zapis (kao dokaz navršenog staža) moguće je dobiti u okviru elektroničkih usluga e-građani (uz posjedovanje vjerodajnice e Pass - korisničkog imena i lozinke) i preko internetske stranice www.mirovinsko.hr, ili osobnim dolaskom u svim područnim službama i uredima Zavoda uz predodjenje osobne iskaznice i OIB-a.

Mirovinski staž je skupni naziv za razdoblja provedena u obveznom mirovinskom osiguranju i produženom osiguranju (staž osiguranja) i za razdoblja provedena izvan osiguranja koja se pod određenim uvjetima priznaju u mirovinski staž.

PRAVA IZ OBVEZNOG MIROVINSKOG OSIGURANJA GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

- **Pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu**

Pravo na starosnu mirovinu stječe osiguranik kada navršši 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža.

Osiguranici – žene u razdoblju od 2014. do 2029. ostvaruju pravo na starosnu mirovinu s nižom starosnom dobi. U 2014. godini mogu ostvariti mirovinu s navršenom 61. godinom života (uz ispunjen uvjet staža od 15 godina) s tim da se svake kalendarske godine uvjet starosne dobi povećava za 3 mjeseca do 2029. godine (prijelazno razdoblje).

Od 1. siječnja 2031. za sve osiguranike (muškarce i žene) uvjet starosne dobi povećava se za tri mjeseca svake godine sve do 2037. A od 1. siječnja 2038. pravo na starosnu mirovinu stječe osiguranik s navršenih 67 godina života (uz ispunjen uvjet staža) bez obzira na spol.

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu osiguranik stječe kada navršši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža.

Osiguranici – žene u razdoblju od 2014. do 2029. ostvaruju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu s nižom starosnom dobi. U 2014. godini mogu ostvariti prijevremenu starosnu mirovinu s

navršenih 56. godina života (uz ispunjen uvjet staža od 31. godinu) s tim da se svake godine uvjet starosne dobi i navršenog staža povećava za 3 mjeseca do 2029. godine (prijelazno razdoblje).

U razdoblju od 1.siječnja 2014. uvjet starosne dobi povećava se za tri mjeseca svake godine, sve do 2037. Od 1. siječnja 2038. pravo na prijevremenu starosnu mirovinu stječe osiguranik s navršenih 62 godine života, bez obzira na spol.

Prijevremenu starosnu mirovinu, bez umanjenja, stječe osiguranik s navršenih 60 godina života i 41 godinu staža osiguranja i osiguranik koji je, nakon prestanka osiguranja zbog stečaja, neposredno prije ispunjenja uvjeta za prijevremenu starosnu mirovinu, proveo najmanje 2 godine kao nezaposlena osoba prijavljena službi nadležnoj za zapošljavanje.

Pravo na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu osiguranik stječe od dana kad su ispunjeni uvjeti za mirovinu, s tim što se pravo na mirovinu može ostvariti tek nakon prestanka osiguranja. Iznimno, osiguranik koji na temelju izmijenjenog ugovora o radu nastavi raditi do polovice punog radnog vremena može i bez prestanka radnog odnosa steći pravo na starosnu mirovinu.

- **Pravo na invalidsku mirovinu i profesionalnu rehabilitaciju**

Pravo na invalidsku mirovinu ostvaruje se ako su ispunjeni uvjeti: postojanja djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti i ako je ispunjen uvjet staža.

Djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti može nastati zbog bolesti, ozljede izvan rada, ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti nastao zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe bez obzira na dužinu mirovinskog staža.

Ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti nastao zbog bolesti ili ozljede izvan rada prije navršenih 65 godina života pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe ako mu navršeni staž pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka.

Iznimno, za osiguranike kod kojih potpuni gubitak radne sposobnosti nastane prije navršene 30 odnosno 35 godine života blaži je uvjet mirovinskog staža (jedna, odnosno dvije godine staža osiguranja).

- **Pravo na privremenu invalidsku mirovinu**

Privremenu invalidsku mirovinu stječe invalid rada koji se profesionalnom rehabilitacijom osposobio za rad, ali je nakon završene rehabilitacije dugotrajno (najmanje 5 godina) nezaposlen i ako je ta nezaposlenost trajala do 58. godine života. Također to pravo ostvaruje i invalid rada koji je nakon završetka profesionalne rehabilitacije nastavio raditi, ali je naknadno ostao bez posla.

- **Pravo na profesionalnu rehabilitaciju**

Profesionalna rehabilitacija je osposobljavanje invalida rada za rad uz očuvanje preostale radne sposobnosti. Profesionalnu rehabilitaciju provodi specijalizirana javna ustanova za rehabilitaciju osoba s invaliditetom, a nakon provedene rehabilitacije Hrvatski zavod za zapošljavanje posreduje pri zapošljavanju tih osoba. Invalid rada ima pravo na naknadu plaće

za vrijeme trajanja profesionalne rehabilitacije i za vrijeme čekanja na zaposlenje, kao i za vrijeme privremene spriječenosti za rad.

- **Pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja**

Osiguranik može ostvariti pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti. Stupnjevi tjelesnog oštećenja izražavaju se u postotcima od 30% do 100% i utvrđeni su Zakonom o listi tjelesnih oštećenja. Naknada zbog tjelesnog oštećenja određuje se ovisno o postotku tjelesnog oštećenja.

- **Pravo na obiteljsku mirovinu**

Članovi obitelji umrlog osiguranika imaju pravo na obiteljsku mirovinu, ako je osiguranik navršio najmanje 5 godina staža osiguranja ili najmanje 10 godina mirovinskog staža ili ako je osiguranik ispunjavao uvjete mirovinskog staža za stjecanje prava na invalidsku mirovinu, ili ako je bio korisnik starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine. Također, članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu iza korisnika prava na profesionalnu rehabilitaciju.

Ako je smrt osiguranika nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu neovisno o dužini mirovinskog staža.

Pravo na obiteljsku mirovinu najčešće ostvaruju udovica/udovac/izvanbračni drug osiguranika ili korisnika, dijete ili roditelj.

- **Prava prema posebnim propisima**

Određene skupine osoba ostvaruju pravo iz mirovinskog osiguranja na temelju posebnih zakona, odnosno, mirovina im se određuje prema povoljnijim uvjetima. To su djelatne vojne osobe, policijski službenici, ovlašteni službenici pravosuđa, zaposleni na poslovima razminiranja, hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, zastupnici u Hrvatskom saboru, bivši politički zatvorenici, radnici izloženi azbestu i neke druge skupine. Najzastupljenije skupine osiguranika koji koriste prava prema posebnim propisima su djelatne vojne osobe, policijski službenici, ovlašteni službenici pravosuđa i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata.

- **Mirovinska prava osoba koje su radile u inozemstvu i EU**

Pravo na mirovinu osoba koje su radile u državama članicama Europske unije, može se ostvariti u svim državama članicama u kojima je osoba bila u osiguranju najmanje dvanaest mjeseci, te ako ispunjava i druge uvjete prema nacionalnim propisima tih država, npr. potrebne godine života. Sva razdoblja osiguranja navršena u članicama Europske unije uzimaju se u obzir kada osoba navrši potrebne godine života za starosnu mirovinu. Visina mirovine iz pojedine države članice ovisi o dužini trajanja razdoblja osiguranja ili prebivanja u toj državi, a starosna mirovina isplaćuje se bez obzira u kojoj državi članici Europske unije osoba ima prebivalište.

Mirovinska prava se ostvaruju i na temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koje je Republika Hrvatska sklopila i primjenjuje. Osiguranici na koje se odnosi pojedinačni ugovor, mogu ostvariti sva prava iz hrvatskog sustava mirovinskog osiguranja u dijelu koji je razmjernan trajanju staža navršenog u Republici Hrvatskoj i u stranoj državi. Također se na jednak način stječe drugi dio mirovinskog davanja iz strane države.

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE
SREDIŠNJA SLUŽBA
A. Mihanovića 3
10000 Zagreb, HRVATSKA

PODRUČNE SLUŽBE
ZAVODA

PODRUČNA SLUŽBA U OSIJEKU

Kralja Zvonimira 1

31000 Osijek

PODRUČNA SLUŽBA U SPLITU

Obala kneza Branimira 15

21000 Split

PODRUČNA SLUŽBA U RIJECI

Slogin kula b.b.

51000 Rijeka

PODRUČNA SLUŽBA U VARAŽDINU

Kolodvorska 20c

42000 Varaždin

PODRUČNA SLUŽBA U ZAGREBU

Tvrtkova 5

10000 Zagreb

PODRUČNI UREDI ZAVODA

PODRUČNI URED U BJELOVARU

Masarykova 7

43000 Bjelovar

PODRUČNI URED U ČAKOVCU

Mažuranića 3

40000 Čakovec

PODRUČNI URED U DUBROVNIKU

Starčevića 3

20000 Dubrovnik

PODRUČNI URED U GOSPIĆU

Dr. Franje Tuđmana 6

53000 Gospić

PODRUČNI URED U KARLOVCU

Kralja Tomislava 8

47000 Karlovac

PODRUČNI URED U KOPRIVNICI

Ul. Hrv. državnosti 3

48000 Koprivnica

PODRUČNI URED U POŽEGI

Republike Hrvatske 1c

34000 Požega

PODRUČNI URED U PULI

Trg Portarata 3

52100 Pula

PODRUČNI URED U SISKU

Ulica lipa 4

44000 Sisak

PODRUČNI URED U SL. BRODU

Naselje «Slavonija» b.b.

35000 Slavonski Brod

PODRUČNI URED U ŠIBENIKU

Ul. fra dr. Jerolima Milete 12

22000 Šibenik

PODRUČNI URED U VIROVITICI

Vladimira Nazora 2

33000 Virovitica

PODRUČNI URED U VUKOVARU

Vladimira Nazora 3

32000 Vukovar

PODRUČNI URED U ZADRU

Šimuna Kožičića Benje 2

23000 Zadar

INFOTELEFONI

01 4595 011

01 4595 022

(radnim danom od 8 do 16 sati)

www.mirovinsko.hr

